

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 7 7 oktober 2019

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg – Leidschenveen (Den Haag)

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*:een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om een keer deel te nemen aan een ledenactiviteit om die te ervaren!

Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Boswachter Jenny van Leeuwen plotseling overleden

[meer hierover](#)

Thema voor 2019: bescherm de natuur in je buurt

Mocht je een idee hebben om je de natuur in je eigen omgeving b.v. met je burens te beschermen neem contact op. B.v. een actie nestkast, een actie gooi het in de bak, stenen uit een tuin halen. Wij ondersteunen dit soort activiteiten graag.

[Klik hier](#)

Soort van de maand oktober: bollen

Meer informatie komt de volgende week

L 6 oktober, 12:30 – 16:00 uur, Week van de Veldbiologie, natuurcentrum Melarium, Melariumpad 11, Delft.

De landelijke KNNV organiseert de Week van de Veldbiologie, onze afdeling doet daar aan mee om aan de deelnemers de veelzijdigheid van de veldbiologie te laten ervaren.

Het is een dag met een afwisseling van presentaties en veldwerk, onderwerp: mossen, schelpen, bijen, waterleven, planten, natuur in de tuin, zoogdieren en natuurlijk het Melarium zelf, een centrum voor natuur, bijen en kunst, waar je rust en ruimte vindt.

De begeleiders zijn: Marian Barendtszen, Marijke Heijne, Kees van der Kraan, Geert van Poelgeest, Pieter Drenth, Mark Frima, Frank Herfs, Marijke en Paul Heijne.

Zie: <https://www.knnv.nl/afdeling-delfland/melarium-centrum-voor-natuur-bijen...>

Routebeschrijving: Ga naar de Thijsseweg 11, Delft en daar zie je aan het eind het Melariumpad, loop of fiets het pad af en na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Inlichten 06 – 33 00 17 42

Er zijn geen kosten verbonden aan deze dag. Opgeven is niet nodig.

7 tot en met 11 oktober: Week van de Veldbiologie op Radio West, luister op 8:20 uur naar het programma Muijs in de morgen. Hierbij zal over de activiteiten verteld worden door de volgende personen: Geert van Poelgeest, Marijke Heijne, Kees Pinster, en Anna Kreffer.

[Klik hier](#)

*E 7 oktober, 19:30 - 21:30 uur, studiegroep Zoogdieren, Melariumpad 11, Delft.

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via zoogdieren@delfland.knnv.nl

*L 9 oktober, 13.00 – 16.00 uur, inventariseren Muurflora centrum Delft en TU-wijk, luifel Stadhuis Markt 1.

*G 9 oktober, 20:00 - 22:00 uur, Bestuursvergadering, iedereen is welkom; Hotel De Plataan, Doelenplein 10, Delft

*L 10 oktober, 13.00 – 16.00 uur, inventariseren Muurflora centrum Delft en TU-wijk, luifel Stadhuis Markt 1.

G 10 oktober, 20:00 – 22:00 uur, lezing de egel

De Papaver, proeftuin voor duurzame lifestyle, Korftlaan 6, 2616 LJ DELFT
Merel Klaarmond, coördinator van de Egelwerkgroep Nederland laat haar ervaringen zien van het boeiende leven van de egel; van paartijd tot winterslaap en van populatieaantallen tot bedreigingen. Kom op tijd, want het aantal plaatsen is beperkt, de toegang is gratis.
Georganiseerd door het IVN Delft e.o, Natuurlijk Delfland en de Vogelwacht Delft e.o.

*L 12 oktober, 13.00 – 16.00 uur, inventariseren Muurflora centrum Delft en TU-wijk, luifel Stadhuis Markt 1.

G 13 oktober, 8:00 – 10:00 uur, Week van de Veldbiologie, Vogeltrekexcursie, verzamelen parkeerterrein Molenslag Monster o.l.v. Jacqueline de Boer en Frans van Antwerpen. In deze tijd trekken de vogels volop langs onze kust, neem dus een verrekijker mee.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Een goede Dierendag gehad? Dan is het nu tijd voor de bodemdieren!

De zes- en meervoeters verdienen namelijk ook onze aandacht. De Bodemdierendagen zijn dus weer begonnen! En dat komt goed uit: het is echt beestenweer...

Sommige dieren houden van veel vocht, vandaag komen weer andere bodemdieren aan hun trekken (en de menselijke waarnemers!).

Als u nog geen waarneming heeft gedaan: inleveren kan nog tot en met dinsdag 8 oktober. Dan gaan we weer de landelijke cijfers berekenen en weten we hoe het met dat belangrijke bodemleven gaat in onze dorpen en steden. Maar wat meteen berekend wordt, is het rapportcijfer voor de eigen tuin.

Doe dus mee [klik hier](#)

De KNNV afdeling Delfland beheert het natuurcentrum Het Melarium

Het Melarium, centrum van natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers de KNNV (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, afdelingdelfland@knnv.nl.

Tuintips

Zoek een plekje in je tuin om gesnoeid hout neer te leggen. Bodemdieren vinden daar een heerlijk onderkomen

Sterrenhemel

08/10, maximum van de meteorenzwerm de Draconiden. De meeste 'vallende sterren' zijn na middernacht zichtbaar, als de maan al onder de horizon is verdwenen. De stofjes die je in de dampkring ziet verbranden zijn afkomstig van de komeet Giacobini-Zinner.

10/10, 's avonds laat, om 23:30 uur, staat de wassende maan vrij hoog boven de zuidelijke horizon.

Op grote afstand onder de maan is één opvallende heldere ster zichtbaar: Fomalhaut, de hoofdster van het sterrenbeeld Zuidervis.

13/10, volle maan (23:09). Rond 20:00 uur staat de maan laag in het oosten

KNNV-afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via afdelingDelfland@knnv.nl

Veldgids Paddenstoelen II

€ 40,95

Beker-, buik-, gaatjes-, kern-, knots-, koraal-, zwammen.

Veldgids Paddenstoelen deel II is een praktische veldgids en tevens een rijk naslagwerk. Ook beginners kunnen hiermee gemakkelijk de 420 meest voorkomende soorten in Nederland op naam brengen.

Ook verschenen: Veldgids Paddenstoelen deel 1: plaatjeszwammen en boleten.

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knndelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via knndelft en zaterdag. Zet je naam in de toelichting.

23/09, **kleine lapsnuitkever**, Den Hoorn, Willemein Poot.

27/09, **hazelnoten** 2019, Aukje Gjaltema.

29/09, **pop atalanta**, Willemein Poot.
03/10, de pop is verdwenen

29/09, **zaadjes** parkje Nasserstraat, Delft, Aukje Gjaltema.

30/09, **zadjes Noorse esdoorn (boven) en Spaanse aak (onder)**, Aukje Gjaltema.

29/09, het is een goede **hazelnoten**jaar, en ik heb volop geraapt.

Wat ik heel bijzonder vind is het enorme verschil in grootte tussen de hazelnoten. De kleinste weegt ca 0.7 gram, de grootste 3.5 g!

Er komt van alles mee met de hazelnoten, vooral als het geregend heeft en er grond aan zit: **mospissebedjes, mini-naaktslakjes, haarslakjes, spinnetjes**, etc.

Ook **zaden** die na vergelijking met intacte **esdoornzaden** hun vleugels bleken te hebben verloren. Aukje Gjaltema.

30/09, in het kader van de bodemdierendagen zijn op mijn balkon de volgen dieren waargenomen en doorgegeven aan het team van de bodemdierendagen 2019:

1 gewone grauwworm, 1 knotskronkel, ruwe pissebedden, mospissebedden, kelderpissebedden, 1 steenloper, wegmieren, 200 glanzende agaathoorns, 50 gekielde loofslakken (van allebei heel veel jonkies), **3 spanse aardslakken** (afgelopen maanden al ca 40 naar het park gebracht), **6 barnsteenslakjes, 1 haarslakje, 1 segrijnslak** en **6 gewone huisjesslakken** en **3 zwerfende akkerslakjes, 1 roze bladluis, 1 struikhangmatspin, 1 dwergspinnetje, 2 zakdragers**. en dat allemaal alleen onder/aan bloempotten en schotels. het was te nat om in de grond te gaan graven. Aukje Gjaltema.

30 september, 20:00 - 22:00 uur, studiegroep Mossen

We hebben mossen van de boomgaard Veelust verzameld en op nama gebracht. Wat opviel dat er in het gras geen bladmossen groeien maar wel op de brug.

1 oktober, Delftse raadscommissie Sociaal domein en wonen

In deze vergadering werd van gedachten gewisseld over de scholenschuif.

Er waren twee bewoners die inspraken, de Stichting Behoud het Park, Natuurlijk Delfland, Kindertuinen/Waterspeeltuin, Kinderboerderij en de Vogelwacht. De publieke tribune zat vol.

Natuurlijk Delfland onderschrijft volledige de conclusies van de Stichting Behoud het Park en deed een beroep op de commissie deze variant volwaardig mee te wegen en zelfs te kiezen voor deze variant.

De meeste raadsleden spraken zich uit om een breed onderzoek te doen.

Wat waren we verontwaardigd toen de wethouder aan het eind zei dat deze variant niet wordt meegenomen in de studie, alleen het Abtswoudsepark en de Kinderboerderij e.o. worden in de studie meegenomen. Zie voor de hele bijdrage [klik hier](#)

En voor de achtergronden van Behoud het Park, [klik hier](#)

Alle belanghebbenden beraden zich voor de volgende stap.

2 oktober, 10:00 - 11:30, Natuurcafé, thema paddenstoelen 1.

Kees Pincer heeft een prachtige powerpoint laten zien met zijn zeer deskundige en heldere toelichting. Denk aan de vormgroepen als plaatjeszwammen, boleten, trilzwammen en nog veel meer. Ook de samenlevingsverbanden kregen de aandacht b.v. symbiose. De vormen van de sporen zagen er prachtig uit. Ook kregen we aanwijzingen hoe je paddenstoelen kunt herkennen b.v. de vorm, de veranderde kleur, de geur, de smaak. Het was een zeer informatieve bijeenkomst.

3 oktober, 10.00 tot 12:00 uur, studiegroep Water, Melariumpad 11, Delft

Het was een heerlijke ontspannen bijeenkomst waarin we ons hebben verdiept in de schaatsenrijders. Het mannetje **buiktandje** heeft een klein maar duidelijk tandje aan de onderkant van het achterlijf(je).

03/10, waterdieren zoeken.

03 10, zilveren schaatsenrijders en buiktandjes gevonden, Overslagmolensloot.

5 oktober, 14:00 – 16:30 uur, Week van de Veldbiologie, excursie Muurplanten

Verslag volgt

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

KNNV Nieuws wordt gemaakt door de volgende personen

Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen

Marian Barendtszen, Caroline Elfferich e.a., de juiste benaming van soorten

Anna Kreffer, Soort van de maand

Jeanette van Zeijl, Tuintips

Huib van 't Hart, secretaris Natuurbescherming

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

Het redactieadres is afdelingDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

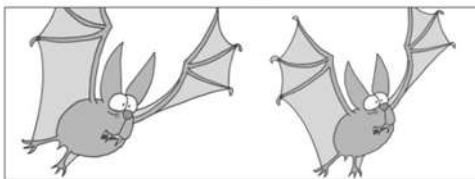
TIPS

<https://stadszaken.nl/ruimte/groen/2375/stikstof-the-sky-is-inderdaad-the-limit>

<https://vroegevogels.bnnvara.nl/nieuws/alarmerend-ipcc-rapport-over-de-toekomst-van-de-oceanen>

<https://vroegevogels.bnnvara.nl/nieuws/vlaanderen-doet-bladblazer-in-de-ban>

Van ons mag je
ze zien vliegen.

En genieten van de natuur. Of haar bestuderen en beschermen.
De KNNV maakt je wegwijs in de natuur.

vereniging
voor
veelzijdige

www.knnv.nl/afdelingDelfland

Natuurlijk Delfland is een
actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak
met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze
nieuwsbrief deelt met
vrienden en bekenden die
geïnteresseerd zijn in
thema's als natuurstudie,
natuureducatie en
natuurbescherming in
Delfland.